

In dit thema...

h heb je ontdekt hoe het landschap van Nederland in miljoenen jaren gevormd is door de invloed van de aardplaten, de gletsjers uit de ijstijden, de rivieren, de zeeën en de wind, en tot slot door de mens. Je hebt ook ontdekt dat het landschap altijd zal blijven veranderen, door natuurkrachten of door de mens.

Les 1: De reis van Nederland

Dit heb je gedaan

Je hebt de reis van Nederland over de aardbol gevolgd en je hebt onderzocht welke landschappen Nederland in de loop van de tijd gehad heeft.

Dit heb je ontdekt

Reis over de aarde

Nederland heeft niet altijd op de plek gelegen waar het nu ligt. In een zigzagbeweging reisde ons land in miljoenen jaren van het zuidelijk halfrond naar het noordelijk halfrond. Tijdens die reis is de bodem steeds dikker geworden, omdat er steeds meer grondlagen bovenop kwamen.

Warme klimaten

Bij elke plek op de wereldbol hoort een bepaald klimaat en een bijbehorend landschap. Zo heeft Nederland het tropisch regenwoudklimaat gehad toen het op de evenaar lag. En Nederland heeft gelegen waar nu Niger ligt. Toen was het dus een woestijn. Ook is Nederland een savanne geweest en heeft het in de Atlantische Oceaan gelegen!

Les 2: Souvenirs uit de ijstijd

Dit heb je gedaan

Je hebt bekeken hoe Nederland er in de ijstijd uitzag en je hebt met proefjes de kracht van een gletsjer onderzocht.

Dit heb je ontdekt

Nederland in de ijstijd

De afgelopen twee miljoen jaar bestond uit koude en warme perioden. Nu leven we in een warme tijd. Een koude periode noemen we een ijstijd. Het landschap van Nederland zag er toen heel anders uit. Nederland was voor een groot deel bedekt met een ijsmassa. Gletsjers zijn langzaam stromende ijsmassa's.

Souvenirs uit de Ijstijd

In het landschap van Nederland vind je nog een aantal souvenirs uit de ijstijd. Het ijs zorgde ervoor dat de grote rivieren de Rijn en de Maas niet verder naar het noorden konden. Ze moesten afbuigen naar het westen. Toen het ijs smolt, bleven er zwerfkeien en stuwwallen achter. In delen van Nederland die niet met ijs bedekt waren, ontstonden dikke lagen zand en löss (aardsoort).

Les 3: Bodemonderzoek

Dit heb je gedaan

Je hebt onderzocht op welke grond jouw school staat en je hebt de eigenschappen van die grondsoort onderzocht. Je hebt uitgezocht hoe die grond daar is gekomen en wat voor landschap bij die grondsoort hoort.

Dit heb je ontdekt

Grondsoorten

In Nederland komen verschillende grondsoorten voor. Die grondsoorten zijn hier gebracht door water en wind. De rivieren namen zand en klei mee. Soms overstroomde het land door water uit de rivier of de zee. Na elke overstroming bleef er zand en klei op het land achter. De wind blies zand en löss naar ons land.

Landschappen

Bij elke grondsoort hoort een bepaald landschap. Sommige planten en bomen groeien goed op zand en andere op klei, löss of veen. Je hebt hoogveen (boven de zeespiegel) en laagveen (onder de zeespiegel). De ene grondsoort houdt water en voedingsstoffen beter vast dan de andere. Daarom ziet het landschap in de Veluwe er bijvoorbeeld anders uit dan in Drenthe.

Les 4: Reuzenhanden

Dit heb je gedaan

Je hebt het landschap van Nederland van honderd jaar geleden bekeken. Je hebt het vergeleken met het landschap van nu.

Dit heb je ontdekt

De mens verandert het landschap

De mens heeft het Nederlandse landschap de laatste eeuw flink veranderd. Mensen bouwden steden en wegen, maakten meer akkerland en er is land van de zee gewonnen. Door afgravingen is het hoogveenlandschap bijna helemaal verdwenen. En er is nieuwe natuur bijgemaakt, zoals de Oostvaardersplassen.

Redenen voor verandering

Mensen hebben het landschap veranderd om allerlei redenen. Bijvoorbeeld om te wonen of juist om te recreëren in de natuur. Of om voedsel te verbouwen, om veilig te zijn voor de zee of voor de economie. Veranderingen door de natuur gaan langzaam, veranderingen door de mens gaan snel.